

นรรัตน์ มาเสถียร (2546) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากนิตยสารเสริมความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษานิตยสาร Student Weekly และ นิตยสาร Nation Junior Media Exposure, Uses and Gratifications of English Enhancement Magazines for Children, Student Weekly and Nation Junior Magazine, of High School Students in Bangkok ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 1,000 ถึง 3,000 บาท ในส่วนพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากนิตยสารเสริมความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยอ่านนิตยสาร Student weekly เป็นประจำ รองลงมาคือ นิตยสาร Nation junior ได้นิตยสารมาโดยการเป็นสมาชิกตามคำสั่งของโรงเรียนมากที่สุด และส่วนใหญ่อ่านนิตยสารมาเป็นเวลามากกว่า 2 ปี และอ่านนิตยสารเดือนละ 1 - 2 ครั้ง และมักนิยมอ่านนิตยสารเมื่อมีเวลาว่างมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านนิตยสารแต่ละครั้งประมาณครึ่งชั่วโมง คอลัมน์ที่กลุ่มตัวอย่างชอบอ่านมากที่สุดในนิตยสาร Nation junior คือ Music reviews และจากการหาค่าเฉลี่ยรวมของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากระยะเวลาที่อ่าน ความถี่ในการอ่าน และเวลาที่ใช้ในการอ่านแต่ละครั้งพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากนิตยสารในระดับปานกลาง

ในส่วนความพึงพอใจในนิตยสารในด้านต่าง ๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจในประเด็นความทันสมัย ทันเหตุการณ์ของเนื้อหามากที่สุด รองลงมา คือ มีความพึงพอใจในประเด็นความถูกต้อง ชัดเจนของภาษาที่ใช้ในนิตยสาร และจากการหาค่าเฉลี่ยรวมของระดับความพึงพอใจในนิตยสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในนิตยสารในระดับมาก

ในส่วนการใช้ประโยชน์จากนิตยสารพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้ประโยชน์จากนิตยสารในการนำไปใช้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจภาษาอังกฤษในด้านต่าง ๆ เช่น เพิ่มพูนคำศัพท์ หลักไวยากรณ์มากที่สุด รองลงมา คือ ใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงเพลิดเพลินและจากการหาค่าเฉลี่ยรวมของระดับการใช้ประโยชน์ของนิตยสารพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้ประโยชน์จากนิตยสารในระดับปานกลาง

งานวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่า หากนักเรียนมีความพึงพอใจและใช้ประโยชน์จากนิตยสารมากก็จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากนิตยสารเพิ่มมากขึ้น

อภิสร่า วัชรการ (2549) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากนิตยสารวัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 13 - 15 ปี

เชื้อชาติไทย ภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง ศึกษาอยู่สถานศึกษาของรัฐบาลมากกว่าสถานศึกษาของเอกชน และศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือนระหว่าง 1,001 - 3,000 บาท

ในส่วนพฤติกรรม的开รับข่าวสาร พบว่า ภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อ่านนิตยสารทีวี่พล มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ นิตยสาร I LIKE และนิตยสาร ICE โดยได้อ่านนิตยสารวัยรุ่นจากการซื้อจากร้านค้าหรือแผงหนังสือ และอ่านนิตยสารวัยรุ่นเฉลี่ย 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยติดตามอ่านบางฉบับและบางคอลัมน์ จากช่วงเวลาที่ว่างที่บ้าน ใช้เวลาประมาณไม่เกินครึ่งชั่วโมง ซึ่งเนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจอ่านหรือติดตามเนื้อหาในนิตยสารวัยรุ่นคือ เรื่องการทำนายโชคชะตา มากที่สุด รองลงมา คือเรื่องความรัก และเพลง ทั้งนี้ เมื่อนำความถี่ในการอ่านนิตยสารวัยรุ่นและลักษณะการติดตามอ่านนิตยสารวัยรุ่นที่อ่านประจำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปหาค่าพฤติกรรม的开รับข่าวสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรม的开รับข่าวสารจากนิตยสารวัยรุ่นในระดับปานกลางเท่านั้น

ด้านความพึงพอใจจากการอ่านนิตยสารวัยรุ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจนิตยสารวัยรุ่นค่อนข้างมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านเนื้อหาเกี่ยวกับรูปภาพ/ภาพประกอบ ขนาดและรูปแบบของนิตยสารมากกว่าด้านอื่น ๆ และมีความพึงพอใจในด้านเนื้อหาเกี่ยวกับของแถมและรายการชิงโชคน้อยที่สุด ด้านการใช้ประโยชน์จากนิตยสารวัยรุ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้ประโยชน์นิตยสารวัยรุ่นค่อนข้างมาก โดยเฉพาะประโยชน์ในด้านการให้ความรู้มากที่สุด และมีการใช้ประโยชน์ในด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สุวิมล อังศุสิงห์ (2539) ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง พฤติกรรม的开รับสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ภายในและความพึงพอใจในการสื่อสารของพนักงานฝ่ายสินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมด้านระดับตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม的开รับสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ภายใน แต่ปัจจัยทางประชากรด้านอายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ด้านระดับการศึกษา อายุงาน และประเภทของงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม的开รับสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ภายใน
2. ปัจจัยทางประชากรและสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการสื่อสาร
3. พฤติกรรม的开รับสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ภายในมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการสื่อสาร

ภทิตดา พันธุเมสน (2535) ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการ

เปิดรับสื่อมวลชนในปริมาณสูง จำนวน 10 สื่อ ตามลำดับ จากการเปิดรับมากที่สุด ดังนี้ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือการ์ตูน เทปเพลง นิตยสาร นวนิยาย เกมส์ หนังสือพิมพ์ วีดีโอ และภาพยนตร์ โดยเปิดรับเนื้อหาเกี่ยวกับบันเทิงมากที่สุด รองลงมาคือ ข่าวสาร ความรู้ ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับการบริการประชาชนนั้น นักเรียนไม่สนใจเปิดรับ โดยการเปิดรับนั้น ได้สนองตอบความจำเป็น 4 ประการ ตามลำดับ ดังนี้ ความต้องการทางด้านอารมณ์ ความต้องการสร้างความมั่นใจ ความต้องการข่าวสาร ความรู้ และความต้องการหลีกเลี่ยงจากสภาพความเป็นจริงชั่วขณะ

โสภิน เงินสวัสดิ์ (2536) ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการข่าวสารทางธุรกิจของนักธุรกิจรุ่นใหม่ พบว่า นักธุรกิจรุ่นใหม่มีพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนจากสื่อหนังสือพิมพ์ ธุรกิจและหนังสือพิมพ์รายวันมากที่สุด สำหรับความต้องการข่าวสาร การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากหนังสือพิมพ์ธุรกิจของนักธุรกิจรุ่นใหม่ พบว่า นักธุรกิจรุ่นใหม่ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์ธุรกิจ เนื่องจากต้องการรู้เหตุการณ์มากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อนำไปเสริมความคิดเห็น นอกจากนี้ ยังพบว่า นักธุรกิจรุ่นใหม่ให้ความสนใจเนื้อหาข่าวด้านการเงินการธนาคาร เป็นอันดับหนึ่งสูงสุด รองลงมาคือ เพื่อนำไปเสริมความคิดเห็น นอกจากนี้ ยังพบว่านักธุรกิจรุ่นใหม่ให้ความสนใจเนื้อหาข่าวด้านการเงินการธนาคารเป็นอันดับหนึ่งสูงสุด รองลงมาคือ ข่าวด้านการตลาด

งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่เกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์

กมลชนม์ แห้วทอง (2546) วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ที่มีต่อรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้สื่อสารภายในองค์กร (The Opinion of Officers in Channel 3 Thailand Broadcasting Television toward the Internal printed Media) พบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายส่วนใหญ่มียุ่ระหว่าง 31 - 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ 2. รูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างชอบรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีจำนวน 2 หน้า โดยพิมพ์กลับหน้า ถ้าหากมีจำนวนหน้าเกินกว่า 2 หน้า อาจมีการเข้ารูปล่มแบบเข้เล่มเพื่อสะดวกในการพกพา โดยการออกเป็นรายสัปดาห์ มีลักษณะภาพประกอบเรื่องเป็นภาพถ่ายเหมือนจริง ใช้ตัวอักษรแบบ Angsana UPC และตัวเลขแบบอาระบิก 3. ด้านเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า พนักงานต้องการอ่านเรื่อง สิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ ของพนักงาน เรื่องความคิดเห็นของพนักงาน เรื่องความรู้เกี่ยวกับข่าวสารบ้านเมือง และเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพด้านเทคนิคการถ่ายภาพมากที่สุด รองลงมา จะเป็นเรื่องคำสั่งหรือประกาศของบริษัท เรื่องข่าวสารที่สถานีจัดทำ/มีส่วนร่วมกับองค์กรอื่น ๆ เรื่องความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เรื่องความรู้ด้านเทคนิควิทยุโทรทัศน์ และความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ/คอมพิวเตอร์

ศิริดา ทรงธรรมเสนีย์ (2538) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นิยายสารผู้หญิงแนวสังฆกรรม “หยิน” กับการใช้ประโยชน์และการพัฒนาสังคม ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ผู้อ่านชอบในรูปแบบ สีสันที่ดึงดูดใจ และมีเนื้อหาสาระที่ส่งเสริมให้คนตระหนักถึงการทำความดี เป็นสื่อส่งเสริมศาสนาสร้างสรรค์จริยธรรม และส่วนใหญ่เห็นว่า นิยายสารหยินไม่มีลักษณะคล้ายคลึงกับนิยายสารใด นอกจากความบันเทิงและใช้ผ่อนคลายอารมณ์แล้ว ผู้อ่านยังสามารถนำสาระที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานได้ด้วย และหากจะให้เลือกอ่านระหว่างนิยายสารทางศาสตร์กับนิยายสารหยิน ผู้อ่านส่วนใหญ่จะสนใจเลือกอ่านนิยายสารหยินมากกว่า

จากผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจนั้น มาจากการเปิดรับสื่อต่าง ๆ ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะทางประชากร เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางการสมรส อาชีพ รายได้ ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน รวมถึงประสบการณ์ในการทำงาน ความรู้ ความต้องการ ความสนใจ ความเชื่อ ทักษะคิด ประสบการณ์ และคุณลักษณะของผู้รับสารแต่ละคน

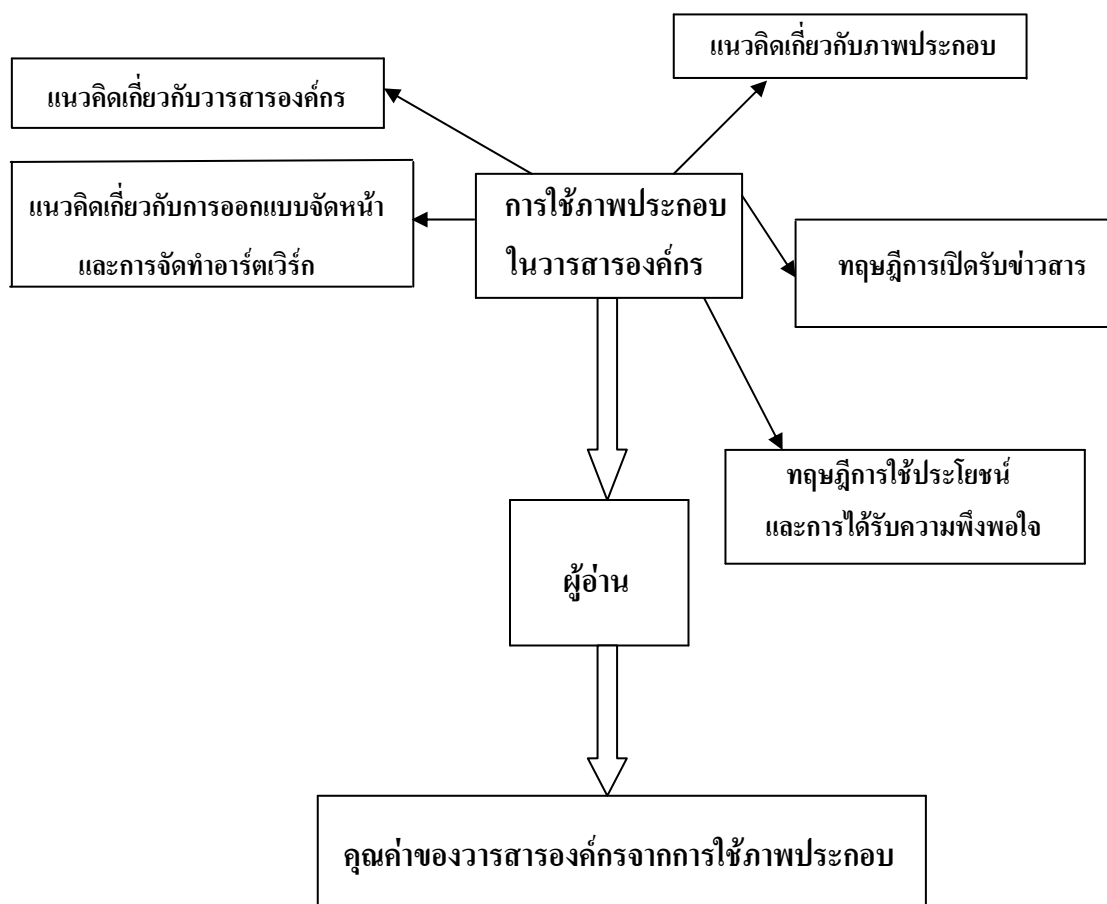
ดังนั้น การเปิดรับสื่อเพื่อให้ได้รับประโยชน์และความพึงพอใจของผู้รับสารก็แตกต่างกันไป เช่น การเปิดรับสื่อเมื่อมีเวลาว่าง รวมถึงการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ผู้รับสารแต่ละคนได้รับนั้น ย่อมแตกต่างกันไปตามการเปิดรับสื่อนั้น ๆ เช่น ได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสารเพิ่มขึ้น เกิดสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ได้รับความพึงพอใจ มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ ได้ทราบความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความชัดเจนของข่าวสาร ได้รับทราบข้อมูลที่เป็นจริงและลึกจากสื่อ ได้รับทราบข่าวสารของหน่วยงานซึ่งการเปิดรับข่าวสารของหน่วยงานนั้นทำให้มีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานของตนเองเพิ่มมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อระดับทัศนคติที่มีต่อหน่วยงานแตกต่างกันในแต่ละบุคคล

ประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อ เช่น การนำไปใช้เพื่อพัฒนาความรู้และการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการบริหาร การพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านธุรกิจการค้าใช้อภิปรายและสนทนากับบุคคลอื่น ๆ มีความเข้าใจต่อข่าวสารที่ได้รับ ได้รับความบันเทิงเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ ความตื่นตัวต่อข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ การนำความรู้ไปเสริมความคิดเห็นของตนเอง มีการรับรู้และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำสาระที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานได้ นอกจากนั้น การได้รับประโยชน์ในด้านการตอบสนองความจำเป็นจากการเปิดรับสื่อของผู้รับสารเอง เช่น ความต้องการทางด้านอารมณ์ ความต้องการความมั่นใจ ความต้องการข่าวสาร ความรู้ และความต้องการหลีกเลี่ยงจากสภาพความเป็น

จริงชั่วขณะอีกด้วย แต่ทั้งนี้ผู้รับสารอาจมีความคาดหวังที่จะได้รับความรู้ยิ่งขึ้นไปอีกจากสื่อที่เปิดรับ ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า การเปิดรับข่าวสารมากก็จะมีการใช้ประโยชน์จากข่าวสารมากขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้สามารถนำผลการวิจัยนี้มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้อ่านต่อการเพิ่มคุณค่าของวารสารองค์กรจากการใช้ภาพประกอบ” และสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดทางทฤษฎีได้ดังนี้

กรอบแนวคิดทางทฤษฎี

ภาพที่ 2.2 แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดทางทฤษฎี

จากวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดวารสารองค์กร แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบจัดหน้า แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ภาพประกอบ ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจที่ได้ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมมานี้ ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลอันสำคัญและ

เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้อ่านต่อการเพิ่มคุณค่าของวารสารองค์การจากการใช้ภาพประกอบ” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้ และได้นำมาใช้ในการสร้างเครื่องมือวิจัย รวมถึงการวิเคราะห์ สันนิษฐาน อ้างอิง และสรุปอภิปรายผลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง อันจะส่งผลให้งานวิจัยเรื่องนี้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสำเร็จลุล่วงลงได้